

GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETNO XIII., ST. 29 - CENA 10 DIN

PONEDELJEK, 7. MARCA 1960

Ob praznovanju Dneva žena

8. marec — mednarodni borbeni dan žena praznuje letos vse napredne sile sveta že petdeseto leto. Jugoslavija je ena izmed tistih držav, v kateri so napredne sile delavskega gibanja sprejete za praznik za svoj politični praznik, kot praznik najnaprednejših sil, zavestjo, da je rešitev ženskega priznanja sestavni del boja za socialno osvoboditev in da morajo o tem boju sodelovati tudi žene.

Zgodovina bo pisala še poznam rodovom o delu in junaštvu jugoslovanskih žena v narodnoosvobodilnem boju. Z nič manjšo zavestjo kot med vojno, se tudi po osvoboditvi nadaljuje žene s svojim delom pri obnovi domovine in opravljanju težkih socialističnih problemov, ki jih je povzročila vojna. Kljub množičnemu udejstevanju žena pri nadaljnji tradiciji našega gospodarstva, pa se pojavljajo problemi, ki ovirajo sodelovanje žena v gospodarskem in družbeno-političnem življenju. Analiza poslovanja nove delovne sile sicer kaže, da je tempo naračanja števila zaposlenih žensk nekoliko hitrejši, kot pa tempo naračanja zaposlenih moških. Možnosti zaposlovanja žensk pa so omejene, ker veliko število teh nima kvalifikacije, ker za ženske ni dovolj primernih delovnih mest, razen tega, pa jo omejujejo tudi družinske dolžnosti, ki jo bolj zaslužujejo kot moškega.

Reševanje omenjenih problemov je bistvenega pomena za spremnjanje položaja žensk v družbeni proizvodnji, v družbi in družini. To zahteva odpiranje novih delovnih mest za ženske, zagotavljanje možnosti za strokovno ospodbujanje mladih deklelet in za usmerjanje le-teh v proizvodnjo, strokovni napredek že zaposlene delovne sile in kvalificiranje tistih, ki iščejo dela. V letu 1960 imamo bolj kot doslej pogoje za uspešen razvoj družine in za vključevanje vse večjega števila žensk v gospodarsko in družbeno življenje.

Stanovanjske skupnosti so pomembne družbene oblike za razvijanje skrb za človeka. V teh skupnostih se lahko ustanovijo razne otroške ustanove, za varstvo, razvedrilo in vzgojo otrok, nadalje šolske kabinete in obrati družbeno prebrane ter servisne službe: pralnice, likalnice, kerpalnice, popravljalnice, socialne službe in drugo. Te ustanove in uslužnosti dejavnosti stanovanjskih skupnosti so pomemben element, ki vpliva na življenjski standard ljudi. Močno razbremene predvsem zaposlene ženo.

Aktivno delovanje žensk na zborih volivcev, v organih samoupravljanja, v družbenih organizacijah, predvsem pa v Socialistični Zvezi, skladno s tistimi problemi, ki najbolj prizadevajo zaposlene ženo in mater, bo lahko bistveno pripomoglo k ureditvi teh perečih na videz drobnih, a v resnicici važnih zadev našega življenja. Pripomoglo pa bo tudi k posem pravilnemu pojmovanju uloge žensk v naši socialistični družbi.

M. F.

PRESKRBA

Jesenška občina bo vložila 30 milijonov dinarjev za preskrbo prebivalstva z mlekom

Ze nekaj let je na Jesenicah eden izmed najvažnejših problemov preskrbe, kako prebivalcem zagotoviti dovolj mleka. Zaradi bojazni, da jim bo glavni dobavitelj iz Tolmina, kjer gradijo tovarno za mlečni sladkor in druge mlečne izdelke, ukinil dostavo, pa je ta problem postal še bolj pereč. Vsi doseganj poskuši pa že kažejo, da bo preskrba z mlekom rešena vsaj v letu 1962, saj bo jeseniška občina že letos v ta namen investirala okoli 30 milijonov dinarjev.

Več konkretni politične pomoči hišnim svetom

V četrtek 3. marca zvečer je bilo na Jesenicah posvetovanje predstavnikov stanovanjskih skupnosti jeseniške občine, ki so se ga udeležili tudi zastopniki upravnih organov ObLO, komunalne banke, SZDL in drugi.

Predvsem so ugotovili, da ni koordinacijskega telesa, ki bi urejal delo in organizacijo stanovanjskih skupnosti. Zato so sklenili, da bodo ta koordinacijski odbor ustanovili.

Hkrati so navzoči predlagali naj bi SZDL organizirala kratki seminar za predsednike, tajnike in blagajnike hišnih svetov. Na seminarju naj bi obravnavali predvsem poslovanje hišnih svetov in odnose do stanovanjskih skupnosti. Med drugim so tudi ugotovili, da je pri hišnih svetih še precej nejasnosti, zlasti kar zadeva novo finančno poslovanje. Poudarili so, da se stanovanjske skupnosti dolžne pomagati hišnim svetom. Predstavniki ObLO so obljubili, da bodo razne nepravilnosti hitro uredili.

Obvestili pa so tudi predstavnike stanovanjskih skupnosti, da je v letosnjem občinskem proračunu predvidenih dva milijona dinarjev za njihove potrebe.

Pol milijarde dinarjev za rekonstrukcije

V tržiške občini predvidevajo za leto 1960 za okoli pol milijarde dinarjev gospodarskih investicij, ki jih bodo porabili pred-

beti z mlekom, je torej pripravljen, vprašanje je še, od kod dobiti sredstva za uresničitev tega plana. Izvod so našli v združevanju sredstev vseh gospodarskih organizacij z območja jeseniške občine, ki so jih le-te namenile za družbeni standard. Brž pa, ko bo imela občina lasten izvor mleka in mlečnih izdelkov, ceprav bo treba za to investirati 30 milijonov dinarjev, se bodo ta sredstva prav gotovo bogato investirala.

B. F.

Gradijo 4 montažne hiše

Uspešno reševanje problema ponesrečenih v Tržiču Strugo Bistrice bodo prestavili - Kaj bo s cesto?

Sredi decembra lani je nastal med Tržičem in Pristavce večji zemeljski plaz, ki je po cenitvah strokovnjakov povzročil več kot 100 milijonov dinarjev škoda. Kmalu bo minilo tri meseca od tega dohodka: govorice so se pomirile, plaz je zravnан, cesta spet za silo urejena, ljudje se dobili nova stanovanja — škoda pa je ostala.

Kako je z akejo za pomoč ljudem, ki jim je plaz podrl hiše in ki so se moralni v tistih dneh izseliti iz stanovanj, kamorkoli, same preč od nevarnega plazu?

• Tem smo povprašali na Občinskem odboru SZDL in na Občinskem ljudskem odboru v Tržiču. Povedeli so nam, da je Štab, ki je bil ustanovljen v dneh elementarnih nezgode, zbral po vsej Sloveniji za okoli 2,5 milijona dinarjev prostovoljnih prispevkov. Od tega so približno milijon di-

narjev že porabili za prehrano (700.000 din), prevoze, zasilna stanovanja in za ostale stroške akcije za pomoč ponesrečencem. Ostala sredstva bodo porabili predvsem za pomoč pri gradnji dveh novih hiš — Jontezevo in Kurentovo (Kurent je imel hišo zgrajeno sicer šele do I. faze, podkleteno, v ta namen je lani vzel 500.000 dinarjev posojila, plaz pa mu je uaičil vse; prav tako je plaz porušil Jontezevo hišo, v kateri pa je že daje stanoval). Tudi delegati na nedavni letosnji občinski konferenci SZDL v Tržiču so soglašali s predlogom, da je tema dvema človekom treba pomagati.

Razen tega je kot pomoč za ponesrečene v Tržiču zbral tudi Okrajni sindikalni svet v Kranju okoli 4,5 milijona dinarjev. S tem denarjem bodo zgradili na Ravnan 4 montažne hiše. Temelje zanje že gradijo.

Zaradi posledic plazu so namreč ostale v Tržiču brez stanovanja štiri družine, ki pa so jih že vselili v druga stanovanja,

predvidena za ostale proslice. Stanovanjski problem ponesrečenih je torej rešen, to pa je seveda še poostrišlo že sicer pored stanovanjski problem v Tržiču. Delno pa bodo zdaj omili s štirimi montažnimi hišicami, ki jih namenljajo prodati zainteresiranim prisilcem.

Medtem ko se torej problem pomeč ponesrečenim prebivalcem aktivno in uspešno rešuje, pa je bolj problematičen plaz sam. Dela za ureditev terena, za preprečitev nadaljnje plazov in za regulacijo ter zavarovanje struge Tržiške Bistrice občina sama ne more prevzeti, ceprav je dolej sicer plačevala vse račune. Stroške za ta dela, ki jih je prevzelo gradbeno podjetje »Projekt«, bo verjetno nosila Vodna skupnost. Problem obnovilive ceste še ni rešen. Struge Bistrice pa namenljajo prestaviti precej proti desnejno pobočju delne, približno tja, kjer so v kritičnih dneh že kopali novo strugo obrat IV. tovarne Peko bodo preseleli! Zavarovanje sedanje struge bi namreč zahtevalo ogromne napore in stroške — zgraditi bi morali zavarovalni zid, ki bi moral biti visok najmanj 6 metrov, približno tako globoko pa bi moral segati tudi v zemljo — pa je še vprašanje, če bi struge s tem res dobro zavarovali.

-

Priprave na družbeni načrt jeseniške občine

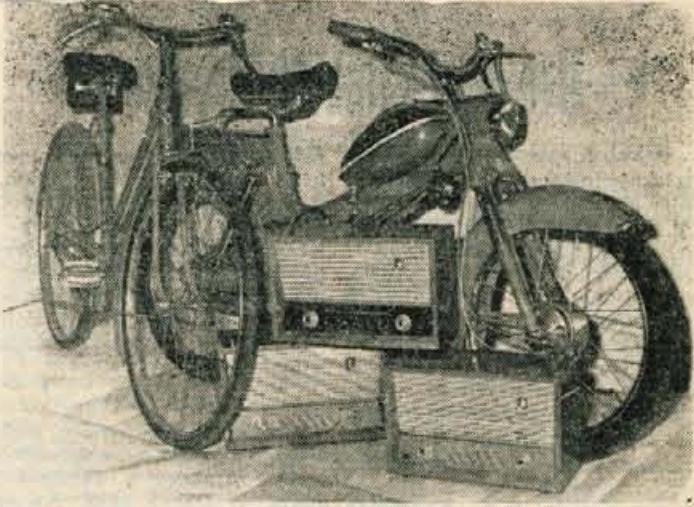
Družbeni standard

Tokrat smo obiskali predsednika jeseniške občine Francia Trevna in mu v zvezli s pripravami družbenega plana za leto 1960 zastavili dve vprašanji.

»V kakšni fazi so pri vam priprave družbenega načrta za leto 1960?«

»V ponedeljek, 7. marca, bomo na skupni seji ljudskega odbora, skupaj s člani in predsedniki svetov, še enkrat prerezetali osnutke predloga družbenega plana naše občine za leto 1960. Vsi svetli so sicer že dali svoje predloge, na osnovi katerih smo predlog družbenega plana že izdelali. Vendar pa so svetli s svojimi predlogi prekoračili meje zmogljivosti naših proračunskih sredstev, zato smo morali predlog plana prilagoditi pogojem. Prav zaradi tega se bomo moralni v ponedeljek ponovno zbrati in se podrobnejše pogovoriti o potrebah in možnostih uresničitve teh potreb. Že v torek pa bo Svet za družbeni plan in finance obravnaval vse pripombe in

Žrebanje bo v sredo

Se dva dni in žreb bo odločil kdo izmed naročnikov »Glasa Gorenjske« bo nagrajen. Odločitev bo padla v sredo, 9. marca ob 16. uri v Cufarjevem gledališču na Jesenicah. Žrebanje bo tudi tokrat potekalo v znamenu veselega popoldneva. Za humor bodo poskrbeli Lipe Revš iz Kranja, Oča s Kranja, Frenk in Grega z Jesenje, priljubljene popevke vam bo zaigral jeseniški zabavni sekstet, predstavili pa se bodo tudi mladi talenti. Vse obiskovalce žrebanja v veselega popoldneva pa opozarjam, da bo zanje pripravljeno še posebno žrebanje, zato bodo morali do konca prireditve shraniti vstopnice. Prav tako jih bodo morali shraniti tudi zvečer, ko bo ob 20. uri ponovitev veseloga sporea. Za popoldansko in večerno prireditve dobiti vstopnice pri blagajni Cufarjevega gledališča.

Na sliki: moped, žensko kolo in trije radijski sprejemniki so prve nagrade za tradicionalno žrebanje naročnikov »Glasa Gorenjske«.

Uprrava in uredništvo

Uveljavljanjem v delavskih svetih, upravnih odborih in v organih družbenega upravljanja, delovna žena dobiva — ob enakih pravicah do dela in zasluga — tudi enake pravice kot upravljalka. Na sliki: delavski svet tovarne »Spik« iz Kranja med zasedanjem

Dva sindikalna občna zborna

Kranj, 6. marca. — Pretekl četrtek, je imela sindikalna podružnica kovinarjev v Iskri redni letni občni zbor. V obširnem poročilu so bile med drugim podarjene vse dejavnosti sindikata, uspehi dela pa so bili razumljivo in statistično dobro prikazani.

V razpravi, ki je bila izredno plodna in živahna, je sodelovalo precej govornikov in so največ govorili o gospodarskem načrtu tovarne in novih obratih, ki mo-

rajo letos skupno ustvariti 10 milijard dinarjev bruto produkta.

Danes dopoldne je bil občni zbor tudi v tovarni »Sava« v Kranju. Tudi tu je bila razprava predvsem o izpolnitvi plana za letos ter o izobraževanju delavcev. Precej pa so tudi govorili o nagajevanju po ekonomskih enotah.

PRIZNANJA

V torek 8. marca bo v Tiskarni slavnostna seja delavskega sveta, združena s proslavo 8. marca — Dneva žena. Na seji bodo razdelili priznanja in nagrade zaslužnim delavkam.

V POCASTITEV DNEVA ŽENA

Kranj, 6. marca. — Danes dopoldne je bila v tovarni pletenin »Spik« v Kranju svečana proslava v počastitev mednarodnega praznika žena — 8. marca.

Gовор о помenu тога празника је имел представник синдиката Стана Худобинника, младинска организација товарне па је припремила културни програм. Најзаслужније жене су да дело в друштвенном живљјенju наградиле с књижним наградама.

Sinoči so imeli podobno proslavo tudi v tovarni »Sava« v Kra-

PAPERKI PO SVETU

ZRTEV POKLICA

Najslabše se je končal obisk predsednika ZDA Eisenhowera za brazilske novinarje. Ko so ob predsednikovem prihodu hoteli dobili informacije, jih je policija skupno s severnoameriškimi detektivi, surovo zavrnila z orozjem.

Pred palačo guvernerja Pinta, so detektivi celo fizično napadli novinarje, ki so hoteli v palačo. Novinarji so bili žrtve očitne zmešnjave, ki je nastala zaradi protestov občinstva. Ljudje so se zgrážali predvsem zaradi prevelikega predsednikovega spremstva, v obliki agentov in detektivov.

Morda majhen, a vendar po svoje zanimiv dokaz nezaupanja ZDA do svojih južnih »sosedov«.

NELJUBI SPOMINI

Svetovne časopisje, predvsem britansko, še vedno veliko piše o nameravani nemško-španski pogodbi o vojaških oporiščih. Preveč so še sveži spomini na leto 1936, da bi kdorkoli mogel pričakovati kaj drugega. Objavljame karikaturo časopisa »Daily Herald« na temo: nemško-španska zveza.

SPANSKI PLES

»Vse je kot včeraj — celo krinka je ista!«

(Daily Herald)

BLIŽNJICA

»Zakaj bi hodil domov po cesti? Pojdimo po bližnjici, prej bomo doma.« Tako prav gojovo mislio prebivalci blokov tovarne »Iskra« na Planini pri Kranju.

Preko travnikov in njiv so do svojih domov najprej napravili steno otroci. Tablica, ki je opozarjala, naj ne hodijo tod, ni prav nič zaledila. Namesto dabi-

starši podvinni otroki od njihovega početja, so jo še sami mahnili po omenjeni stezi, ki se je kaj kmalu spremnila v pot. Le malokateri pojde še domov po cesti. Celo s kolesi se vozijo po bližnjici. Mar res ni mogoče, da bi opustili to pot in hodili po cesti, saj bi prišli domov ali v mesto le nekaj minut pozneje?

Fib

Seja ObLO Bled

V petek, 4. marca je bila v prostorih občine na Bledu redna seja občinskega ljudskega odbora Bled. Odborniki občin zborov so sprejeli vrsto odločkov in odločb upravnega in družbenega značaja. Potrdili so predlog o preimenovanju ceste na Bledu, dalje predlog o volitvah in imenovanju organov ObLO Bled, upravnih komisij in upravnih odborov zavodov in članov šolskih odborov. S posebno odločbo je bila ustanovljena Veterinarska postaja na Bledu, sprejet pa je bil tudi odlok o socialnih podporah.

LITERARNI VEČER

Jesenice, 6. marca. — Literarni krožek jeseniške Gimnazije, ki deluje pod okriljem DPD Svobode Jesenice, je priredil včeraj popoldne literarni večer. Na njem so sodelovali mladi literati celjske, trboveljske, novomeške in jeseniške gimnazije.

ObLO Jesenice

Jesenice, 6. marca. — Včeraj popoldne je priredil predsednik ObLO Jesenice Franc Treven v Kázni na Jesenicah sprejem najzaslužnejših žena s področja jeseniške občine. Sprejema se je udeležilo 50 žena. Predsednik ObLO jim je čestital k 50. obletnicu mednarodnega praznika žena.

SKRB ZA ČISTOČO

Kranj

V tem tednu so imeli člani osnovne organizacije Rdečega križa Huje svoj redni letni občni zbor. Cepav lani organizacija ni zabeležila posebnih uspehov, je bil zbor zanimiv, posebno zaradi zelo živahne razprave. Sklenili so tesne sodelovanja s stanovanjsko skupnostjo in poskrbili predvsem za red in čistočo

PREHODI ZA PESCE

Na kranjskih cestnih križiščih

že dalj časa ni opaziti označenih prehodov za pesce. Do nedavnega so bili označeni z belimi črtami, toda z občasno jih je zbrisal. Sedaj o prometno predpisih nepoučenih ljudje slepo tekajo po pločnikih in prečko cestniča na nepredvidenih krajih. Pri tem imajo tudi prometni miličniki, po nepotrebniem, polne roke

NAJNOVEJŠE IZJAVE

predsednika de Gaulla v Alžiriju, kjer se trenutno mudi, so vzbudile v svetu začudenje in vznemirjenost. Generalove napovedi lanskoga 16. septembra o samoodločbi so demantirane. Namesto tega je tokrat v govoru v Constantinu govoril de Gaulle o nadaljnem boju, ki bo težak in dolgotrajan.

Kaj je sedaj res? Tisto kar je govoril kot predsednik lani in ponovil že večkrat tudi letos, ali tisto, kar je kot general povedal oficirjem v Constantinu?

Predsednik bo moral odgovoriti na to vprašanje. So sicer nekateri, ki trdijo, da predsednikove izjave niso protislovne, menevši so bile doslej le napačno tolmačene. Vendar je to malo verjetno, še manj pa spodbudno, posebno spriče zadnjih pobud začasne alžirske vlade za pomiritev in ureditev alžirskega problema.

Ce pomenjuje zadnje predsednikove izjave popuščanje kolonistom, potem bo njegova politika zgubila precej privržencev in simpatizerjev, tako doma kot v svetu. Hkrati bo spodbudila koloniste k novim akcijam, ki v preteklosti niso bile za de Gaulia kaj prijetne.

Vsekakor je pričakovanje, da bo morda z novo formulo Francija lažje in časneje rešila alžirski problem, zelo nestvarno. Taka politika do Alžirije bo Franciji več škodila kot koristila.

ABC

NAŠ RAZGOVOR

Težišče dela na občinskih komisijah

Na tajništvu za notranje zadeve pri OLO Kranj smo poiskali na prometnem odseku tovarnika KELIHA, ki nam je v zvezi s prometno varnostjo na naših cestah odgovoril na nekaj vprašanj.

»Koliko je bilo prometnih nesreč na vseh cestah lani v našem okraju?«

»Lani je bilo na vseh cestah kranjskega okraja skupaj 537 nesreč, in to na cesti I. reda 192, na cesti II. reda 164, na cesti III. reda 125 in na cesti IV. reda 55 nesreč.«

»Kaj ste v zadnjem času ukrenili, da bi zmanjšali število prometnih nesreč na cesti prvega reda?«

»In kaj nameravate še storiti v zvezi s prometno vzgojo, seveda s ciljem, da

zmanjšate število prometnih nesreč?«

»Kot sem že omenil je stanje na naših cestah zelo kritično. Naj navedem v ilustracijo, da je bilo samo v januarju letos zabeleženih 29 prometnih nesreč, od tega kar 18 na cesti II. reda. To je delno razumljivo, saj je porast motornih vozil vsak dan večji. Tako smo v prvih dveh mesecih letos registrirali kar 324 novih motornih vozil.«

Zato je nujno, da takoj začnemo s sistematično prometno vzgojo vseh uporabnikov cest. V ta namen bomo organizirali razne akcije, najprej za kolesarje, potem za voznike motornih vozil in na kon-

cu tudi za pešce. Ze 8. marca pa bomo pričeli z vzgojo na šolah, in sicer s predvajanjem raznih poučnih filmov o prometu. Te filme, ki jih je Državni sekretarij za notranje zadeve odkupil na mednarodni cestno-prometni razstavi, ki je bila lani v Beogradu, bomo predvajali po vseh občinah kranjskega okraja. Pričakovali jih bomo predvsem šoloobveznim otrokom in kasneje tudi nekaterim delovnim kolektivom.«

»Ali mislite na šolah uvesti še kakšne drugačne oblike prometne vzgoje?«

»Tu mislimo predvsem na avtodore. Nekatera avtomoto društva na Jeseniceh, Kranju, Bledu in Tržiču že pripravljajo vse potrebno za avtodore. Težava je le v tem, da se manj kot deset avtomobilov ne da dobiti.«

M. Z.

LJUDJE IN DOGODKI

Nestvarna pričakovanja

PRVI HIP nihče ni vedel, zakaj nenadoma zahodnonemško zunanje ministrstvo uporablja tako oster, celo grob in zelo žaljiv ton v sporóčilu, v katerem znova zanika sodelovanje v izdelovanju francoške atomske bombe. Neposredno po eksploziji francoške bombe v Regganu, pa tudi pozneje, se je o francoško-nemški kooperaciji pri tem povigu preeje govorilo. Vendar to ni spravilo s tira zahodnonemških predstavnikov.

Atomski poizkus v Sahari je močno razburil predvsem Afričane. Nič čudnega, so se zato neodvisne afriške države sprožile na problem pred organizacijo Združenih narodov. Predsednik gvinejske vlade Sekou Touré je poslal generalnemu sekretarju OZN Dagu Hamarskjöldu spomenico, v kateri je rečeno, da je Zahodna Nemčija finančno in tehnično sodelovala v pripravah na francoško atomsko eksplozijo.

Poslanica Sekou Touréja je nenadoma povzročila vihar. Nepremičljivo razburjanje in — milo povedano — nepremičljive besede. Politični opazovalci so obstrmeli. Se posebej zato, ker si

rayno zdaj bonska vlada močno prizadeva, da bi se približala neprizadetim azijskim in afriškim državam, še posebej Gvineji, s katero so že lani oktober — ob obisku predsednika Touréja v Bonnu — podpisali okvirni sporazum o gospodarskem sodelovanju.

Toda niti dan ni minil in že se je zvedelo zakaj so zahodnonemški predstavniki popustili živelj. Gvinejska vlada se je namreč odločila navezati diplomatske stike z Vzhodno Nemčijo. Gospodarski stiki med Gvinejo in DR Nemčijo so se začeli razvijati že 1958. leta, brž ko je Gvineja postala neodvisna.

V času, ko si bonska diplomacija iz petnih žil prizadeva dokazati svetu, da dve Nemčiji ni, predstavila zanjo vsako diplomatsko priznanje nasprotnega dejstva, močan udarec. Se posebej danes, pred »vrhom«, kjer bo verjetno preeje govorova prav o tem problemu.

Zahodnonemški državniki pa se močno motijo, če pričakujejo, da bodo z grožnjami in psovjanjem pa s prekinljivijo diplomatskih odnosov — veleposlanika v Gvineji so že poklicali v Bonn

— na posvetovanje — odvrnili neblokovske, neodvisne države od njihove samostojne politike.

NAJNOVEJŠE IZJAVE predsednika de Gaulla v Alžiriju, kjer se trenutno mudi, so vzbudile v svetu začudenje in vznemirjenost. Generalove napovedi lanskoga 16. septembra o samoodločbi so demantirane. Namesto tega je tokrat v govoru v Constantinu govoril de Gaulle o nadaljnem boju, ki bo težak in dolgotrajan.

Kaj je sedaj res? Tisto kar je govoril kot predsednik lani in ponovil že večkrat tudi letos, ali tisto, kar je kot general povedal oficirjem v Constantinu?

Predsednik bo moral odgovoriti na to vprašanje. So sicer nekateri, ki trdijo, da predsednikove izjave niso protislovne, menevši so bile doslej le napačno tolmačene. Vendar je to malo verjetno, še manj pa spodbudno, posebno spriče zadnjih pobud začasne alžirske vlade za pomiritev in ureditev alžirskega problema.

Ce pomenjuje zadnje predsednikove izjave popuščanje kolonistom, potem bo njegova politika zgubila precej privržencev in simpatizerjev, tako doma kot v svetu. Hkrati bo spodbudila koloniste k novim akcijam, ki v preteklosti niso bile za de Gaulia kaj prijetne.

Vsekakor je pričakovanje, da bo morda z novo formulo Francija lažje in časneje rešila alžirski problem, zelo nestvarno. Taka politika do Alžirije bo Franciji več škodila kot koristila.

PREHODI ZA PESCE

Na kranjskih cestnih križiščih že dalj časa ni opaziti označenih prehodov za pesce. Do nedavnega so bili označeni z belimi črtami, toda z občasno jih je zbrisal. Sedaj o prometno predpisih nepoučenih ljudje slepo tekajo po pločnikih in prečko cestniča na nepredvidenih krajih. Pri tem imajo tudi prometni miličniki, po nepotrebniem, polne roke

Nujno bi bilo, da bi pristojni organi to stvar čimprej uredili in bi tako olajšali delo prometnim miličnikom, obenem pa preprečili hude prometne nesreče. Ker bo promet vse večji, res ne kaže odlašati!

Predsednik bo moral odgovoriti na to vprašanje. So sicer nekateri, ki trdijo, da predsednikove izjave niso protislovne, menevši so bile doslej le napačno tolmačene. Vendar je to malo verjetno, še manj pa spodbudno, posebno spriče zadnjih pobud začasne alžirske vlade za pomiritev in ureditev alžirskega problema.

Ce pomenjuje zadnje predsednikove izjave popuščanje kolonistom, potem bo njegova politika zgubila precej privržencev in simpatizerjev, tako doma kot v svetu. Hkrati bo spodbudila koloniste k novim akcijam, ki v preteklosti niso bile za de Gaulia kaj prijetne.

Vsekakor je pri

Ekonomijada 1960

Nad 400 mladih na športnih igriščih

Letos tudi politično - kulturna manifestacija

V sredo, 2. marca, so se v prostorih ESS v Kranju zbrali začetniki vseh ekonomskih srednjih šol iz Slovenije, da se pogovorijo o pripravah na VI. Ekonomijado, ki bo letos v Kranju. Na letošnji VI. Ekonomijadi, ki bo od 26. do 29. aprila, bo sodelovalo 9 ekonomskih srednjih šol, in sicer iz Murske Sobote, Maribora, Celja, Trbovelja, Ljubljane, Ajdovščine, Novega mesta, Kopra in Kranja. Ob tej priložnosti se bodo srečali dijaki, izmenjali medsebojna menjava in izkušnje, pogovorili se bodo o delu na šolah, o uspehih mladinske organizacije, o gospodarskih problemih posameznih okrajev in podobno.

Edina večja težava kranjskih reševalcev je v tem, da posamezni člani stanujejo precej ven iz mesta, razen tega pa tudi nimajo doma telefona. Tako je obveščanje o nesrečah zelo težkočeno. H kranjski reševalni postaji je vključena tudi postaja z Jezerskega. Tu pa dela samo en član. Zato so na občinem zboru sklenili, da bodo na Jezerskem številu kranjskih reševalcev je posvečali. Precej so govorili tudi o slabih, izrojenih opremi in o potrebnih finančnih sredstvih za vzgojo novega kadra.

-an-

profesorji, dijaki in drugi športni delavec izven šole.

Program Ekonomijade bo letos izredno pester. Mladi se bodo srečali v različnih športnih panogah, in to v atletiki, odbojki, rokometu, namiznem tenisu, šahu in streljanju. - Nastopili bodo fantje in dekleta. Priprave dijakov kranjske ESS so sedaj malo otežkočene predvsem za to, ker nimajo na razpolago telovadnice in primernih športnih naprav.

Letošnja Ekonomijada bo tudi kulturno srečanje mladih slovenskih ekonomistov. Ob tej priložnosti bo v Prešernovem gledališču posebna kulturna prireditev, na kateri bodo nastopili di-

jaki iz vseh sodelujočih ekonomskih šol.

Prav tako bo v času od 26. do 29. aprila politično posvetovanje mladinskih voditeljev iz vseh šol. Prireditelj bo izdal ob tej priložnosti tudi posebno brošuro, v kateri bodo objavljeni rezultati z lanske Ekonomijade, o delu mladinske organizacije itd. Dosedanje tovrstne prireditve so bile bolj ali manj športne manifestacije. Letos pa je pripravljalni odbor sklenil, da bodo za vse udeležence VI. Ekonomijade organizirali izlet po Gorenjski, kjer si bodo ogledali zgodovinske kraje, kulturne spomenike, turistične zanimivosti, industrijske objekte itd.

M. Z.

Odprta je rokometna sezona

KRANJ, 6. marca. Rokometna so letos sorazmerno zelo zgodaj pričeli svojo sezono. Na igrišču Mladosti sta bili danes kar dve uvodni prijateljski tekmi. Prva moška ekipa Mladosti je v okviru priprav za bližnji start v re-

publiški ligi nastopila proti ekipo Storžiča z Golniku. Kranjska ekipa je tokrat igrala brez nekaterej najboljših igralcev ter klub temu zabeležila zelo visoko zmago 45 : 9 (21 : 2). Tekma zaradi prešibkega nasprotnika ni bila zanimiva. Za Mladost je bil najuspešnejši Petrič Drago, ki je kar 17-krat zatrezel nasprotnikovo mrezo.

V predtekmi je ekipa Iskre premagala mladinsko moštvo Mladosti s 14 : 12 (7 : 5).

Prihodnjo nedeljo se ljubiteljem rokometu v Kranju obeta zanimiv športni dogodek. Mladost bo namreč v prijateljski tekmi nastopila proti večkratnemu slovenskemu prvaku Odredu iz Ljubljane. Tedaj bodo poslednji pred odhodom v JLA nastopili v dresu Mladosti standardni odiljeni igralci Zavrl, Colnar in Krampelj. Tekma bo ob 10. uri dopoldne na igrišču Mladosti. J. J.

TRIGLAV PODRL V CELJU

6703 KEGLJEV

Celje, 6. marca. — Včeraj po polnole je kegljaška ekipa Triglav iz Kranja nastopila na štiristežnem keglijšču v Celju. Doseglj je izredno dober rezultat, in sicer je podrla 6703 kegljev.

Najboljši je bil Martelanc z 837 podrtimi keglji.

Kranj, 6. marca. — Včeraj po-

poldne sta na štiristežnem keglijšču Triglava v Kranju nastopili ekipi Branika in Konstruktorja iz Maribora. Rezultati: Branik 6455 (najboljši Patela 845), Konstruktor 6446 (najboljši Amer 849).

Danes dopoldne pa je nastopila na istem keglijšču ekipa Raketa,

ki je podrla skupaj 6420 kegljev.

Najboljši je bil Homovec z 839

keglji.

J. J.

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

Zadnje vesti**DOMA...**

Maribor, 6. marca. — Včeraj dopoldne so tu slovensko odprli višjo tehničko šolo. O vlogi nove šole v vzgoji tehničnega kadra in o reformi visokošolskega študija je uvedoma govoril direktor šole inž. Jože Kolaric.

ZAGREB, 6. marca. — Včeraj dopoldne so v Zagrebu odprli šest novih laboratorijskih za proučevanje jederske fizike in elektronike na naravoslovnost-matematični fakulteti. Pri izdelavi laboratorijskih aparatov je sodelovala tudi kranjska tovarna »Iskra«.

... IN PO SVETU

Havana, 6. marca. — V petek je v havanskem luki nastala eksplozija na francoski 4310 tonski tovornici ladji »La Coubre«. Po zadnjih podatkih je bilo ubitih okoli 100 oseb, 200 pa jih je bilo ranjenih.

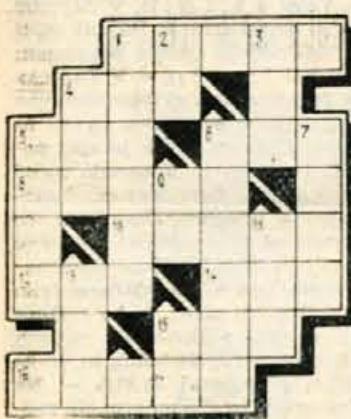
AGADIR, 6. marca. — V Agadiru so danes začeli z dinamitom rušiti vse, kar še stoji v mestu. Postopno bodo mesto popolnoma izvrnali z zemljo. Vsak dostop v mesto so prepovedali.

Moskva, 6. marca. — Predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščev se je včeraj vrnil s potovanja po azijskih državah.

Uro po tem ko se je vrnil je v »Dvorcu športov« govoril o svojih viših rezultatih razgovorov, ki jih je imel v Indoneziji, Indiji, Burmi in Afganistanu.

KRIŽANKA ST. 57

Vodoravno: 1. klasicistični slog napoleonske dobe, 4. nemško mesto ob gornjem toku Donave, 5. najbolj dragocena tekočina, 6.

časovno razdobje, 8. mesto v zahodnem delu Finske, 10. grški zakonodajalec (okrog 1.600 pr. n. št.), 12. Stavnik, 14. Stavnik, 15. naziv, 16. nadáv.

Naprijeno: 1. pakrog, 2. kratica za pripravo, s katero točno dolčimo tempo skladbe, 3. mlada kravica, 4. del dneva, 5. muza zgodovine, 6. izbira med dvema izključujočima se možnostima, 7. glasbeni interval, 9. reka v Italiji, 11. osebni zajmek, 13. hitro, 15. zaporedni črki abecede.

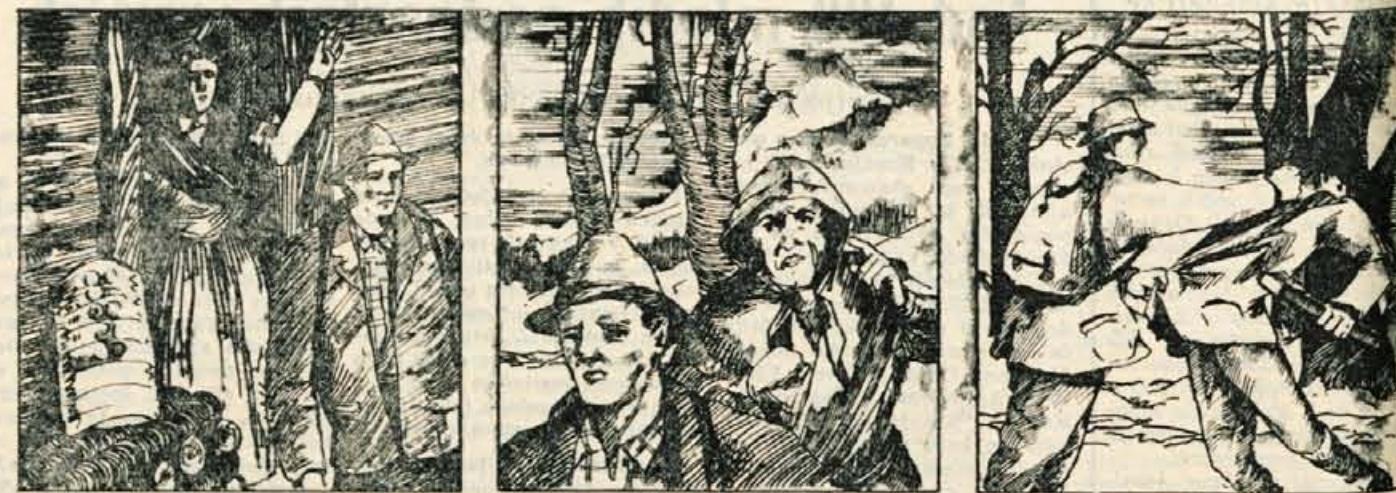
Ugledna letalska družba

Holandska letalska družba KLM sodi med najstarejše, hkrati pa tudi med najpomembnejše letalske družbe. Ustanovljena je bila 17. maja 1920 v sodelovanju z angleškim letalskim podjetjem in je začela prevažati potnike in tovor na dvecrilih De Havilland DH 16. V prvem poslovнем letu je z letali te družbe potovala 345 potnikov, prevozili pa so še 22 ton bremena in 3 tone poštnih pošiljk. Danes je družba KLM med vodilnimi na svetu in z njenimi letali potuje dnevno že blizu 3000 potnikov, 80 ton raznih bremen ter do 8 ton poštnih pošiljk. Njena letala povezujejo z rednimi letalskimi programi 105 večjih mest v 76 deželah. Ob vseh teh uspehih pa družba KLM vendarle stoji pred težjo odločitvijo. Ob novih in novih reakcijskih počinjkih letalih bo namreč morala konkurenco na ljubo misiliti na zamenjavo svojih letal z batnimi motorji. Kam z letali, ki stever v svoji kategoriji še ne sodijo med staro zeleno, pa vendar ne morejo več vzdržati niti hitrosti in niti nosilnosti, s katerimi razpolagajo sodobna reakcijska letala drugih družb?

IZKORISCANJE UMETNIH SATELITOV

V zadnjih številkih biltena Slovenske meteorološke organizacije je bil objavljen članek, ki pravi, da bi s pravilno razdelitvijo umetnih satelitov okoli Zemlje omogočili, da bi že vnaprej vedeli, kdaj bo nastala kakšna vremenska neprilika.

V tem članku pravijo, da bodo v naslednjih letih verjetno vse pogosteje uporabljali za meteorološko službo prav umetne meteorološke satelite. Znanstveniki menijo, da na ta način ne bo nobenega oblaka, da ne bi bil opazovan več kot eno uro. Sateliti, ki bodo leteli v višjih zračnih plasti, bodo spremnili predvsem večje vremenske misterme, medtem ko bodo sateliti v nižjih zračnih plasti poročali o vsakodnevnih, bolj podrobnih vremenskih napovedih.

TONE SVETINA LOVČEVA HČI**Riše Milan Ratista**

32.

Boštjan je nevzdržno zahrepel po samotnih vrhovih. Bil je nesrečen. Hotel je bil sam. Mati, drobna, dobra ženica, mehkih oči, ga je zmanjšala pregovarjalna, naj ostane doma. »Posabi dekle! Ne bodo ti jo dali, se previšoki, preveč gruntarjev se poganja za njo. Ne hodi v goro zavoljo nje. Očeta se spomni, gore so ga vzele. Ne puščaj me same.« Mati ga je prosila zamaš. Trnast je bil in trd do sebe in drugih. Zmanjšalo so bile solze. Stala je na pragu in gledala za njim ko je izginil v gosdu.

33.

V gore se je namenil mimo Zaslapa. Upal je, da bo videl Minko. Namesto nje pa je naletel na Nežo. »Počakaj Vršnikov, s tabo se imam nekaj pomeniti,« je vpila nad njim. »Nedolžnega otroka mi begaš. Poslušaj,« mu je mahala z roko pod nosom, »ivoja ne bo nikoli. Kar iz glave si jo zbij potepin. Prej se boš znašel za mrežo, gosposka že ve v tvorjih opravkih v robih!« Boštjan jo je poslušal molče in jo zaničljivo gledal s svojim mirnim, bladnim pogledom naravnost v oči. To je je zmedlo. Boštjan je nemarno zamašnil z roko in pustil rastogoteno babo na poti.

34.

V Suhem grabnu je srečal voznika Fentovega. Od jeze se mu je zamglilo pred očmi. Ustavil mu je konja. Fentovemu je rdečica zalila obraz. Stopil je k hlodu. Katerem je bila zasajana sekira. Toda Boštjan je bil že pri njemu. »Srečala sva se ne, Miha?« Fentov je molčal in bliškovito segel po sekiri. Boštjan pa ga je zagrabil v ruci in kresnil s pestjo v obraz. Kakšna vreča je padel v sneg in obležal s krvavim nosom. Boštjan je izdržal sekiro. »Kaj je v tvorjimi umazanimi čentami po gostilni? Glavo ti bom razbil!« Prizanesi Boštjan prisrežem, nobene besede več o tebi!«

PODMORNICA**Dogodek pred 200 leti o katerem se danes v svetu piše****z enim človekom proti Britanski floti**

Po poročilih, ki prihajajo zadnje dni iz Argentine, so se pojavile v njenih vodah — v zalivu Nuevo — neznane podmornice. Vsi poskusi vojne mornarice, da bi vsaj eno izmed tem podmornic, ki bodo leteli v višjih zračnih plasti bodo spremnili predvsem večje vremenske misterme, medtem ko bodo sateliti v nižjih zračnih plasti poročali o vsakodnevnih, bolj podrobnih vremenskih napovedih.

Pojav tajanstvenih podmornic v argentinskih vodah je izrazil številne komentarje v listih. Tačko so se pojavili tudi številni strokovni članki. Med ostalimi je francoski časopis »Leisure

pour tous« opozoril na vojne podvige neke podmornice pred 185 leti.

Kakor piše ta časnik, je neki Američan konstruiral L 1775 podmornico in napadel britansko ladjevje, ki se je bilo takrat zadržalo pred New Yorkom.

Ta Američan, rojen 1742 v ZDA, je kot otrok sanjal, kot piše ta časnik, v potovanjih po širih morjih, vendar z ladjo, ki bi plula pod vodo.

Ko se je vpisal na univerzo Yale, je že imel izdelane načrte za podmornico. Imenoval jo je »Zelva«. Seveda si je ta zadržal konstruktor, zamilil to podmornico kot vojno ladjo. Zato je konstruiral tudi neko vrsto torpeda, s katerimi je nameraval oboriti »Zelvo«. Prav ta čas je znašel na ZDA pričela vstaja.

Ameriška vojska je tako sprejela izum in kmalu na reki Hudson pričela graditi podmornico. Zgradili so jo izredno dobro.

»Zelva« je bila visoka 2,5 m in nekaj ožja kot 2 m. Kadar je plula je bila skoraj cela pod vodo. Nad vodo je bil samo gornji del, kjer je bil vhod. Premikala pa se je s pomočjo propelerja, ki ga je bilo treba poganjati s pedali. »Zelva« je nosila neke vrste torpeda. Kadar bi prispevala do sovražne ladje, bi se torpedi s posebnimi napravami priklopili na trup ladje. Posebna ura pa bi uravnila čas eksplozije.

Ameriški narednik E. Lee je bil prvi človek, ki je iz podmornice napadel sovražno ladjo. Hkrati pa je bil tudi edini človek na »Zelvi«. Ta je bila tako majhna, da je bilo v njej prostora samo za enega človeka.

Ko je bilo sredi avgusta leta 1776 kasirano britansko ladjevje pred New Yorkom, je »Zelva« napadla sovražnika. Dve uri in pol je narednik plul okoli flote. Ni se mu posrečilo, da bi tisto noč napadel sovražnika. Morje je bilo nemirno. Nenadoma je zagledal pred seboj ogromno siluetu britanske fregate »Orel«. Ker je bilo morje nemirno se je tudi fregata neprestano zbilala, zato ji ni mogel na dno prilepit torpeda. Hkrati je mineval čas in že se se pojavili prvi žarki

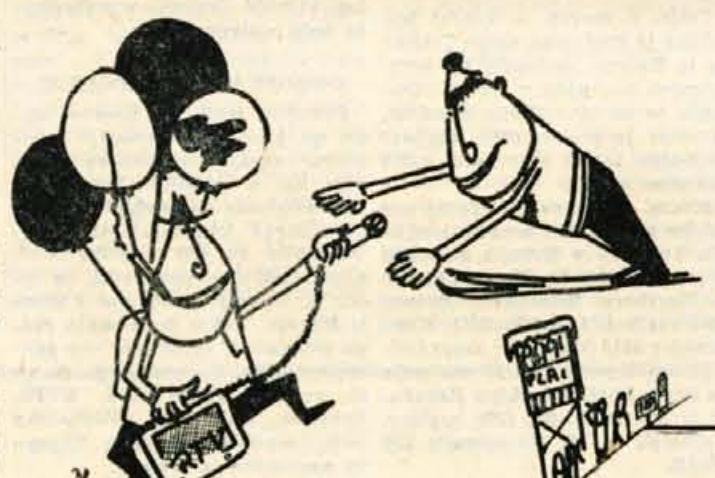
dnevne svetlobe. Napisled je nadređnik le sprevidel, da tokrat ne bo mogel potopiti britansko ladje. Hitel je k obali. Vedel je, da se ne sme potopiti, ker bi tako zabolil. Pokvaril se mu je vedenje kompas, tako da sploh ni vedel kje je. Da bi laže prisrelal do brega, je odvrgel torpedo, ki je v vodi eksplodiral.

Ko so Britanci to opazili so takoj poslali patruljne čolne. Med tem pa je »Zelva« že prispeval do obale. Američani so prispevali na pomor. »Zelva« in njena posadka sta bili rešeni.

Konstruktorja prve ameriške podmornice je neuspeh »Zelve« močno potrl. Spremenil je celo svoje ime in se do smrti ukvarjal samo še z zdravniškim poklicem.

Anekdot

Kralja Janeza I. francoskega (14. stoletje) je zgodovina odlikovala z dvomljivo slavo — z najkrajšo dobo vladanja. Revez je sedel na prestolu le 120 ur. Primerjajmo z angleško kraljico Viktorijo, ki je vladala dobrih 63 let.

Z OLIMPIJADE: Prvi intervju z zmagovalcem**Ivan Asimov****41****Jeklene kletke**

R. Daneel, ki se je bil malo umaknil udarcu, a se ga vendar ni mogel povsem ubraniti, je mirno gledal Clousarra. Na njegovem obrazu sploh ni bilo sledu po udarcu.

Robot je rekel: »To je bilo nevarno, Francis. Ce se ne bi umaknil, bi si lahko zelo poškodoval roko. Žal mi je, da te boli reka.«

Clousarr se je zasmehjal.

Baley je rekel: »Vstopi, Clousarr. Tudi ti, Daneel. Sedita na zadnji sedež. Pazi, da se ne bo premaknil, če le migne mu zlomi roko. To je ukaz.«

—Kaj pa bo rekel k temu Prvi zakon?— je sladko vprašal Clousarr.

Mislil, da je Daneel dovolj močan in uren, da te bo pomilil brez bolečin; mislim pa tudi, da bi bilo dobro, če bi ti zlomil roko, ali pa kar obe.«

Baley je sedel za volan in policijski avtomobil je odpeljal. Veter je vihral njegove in Clousarjeve lase, R. Daneelovi lasje pa so se nepremično prilegali njegovim glavi.

R. Daneel je mirno rekjal Clousarju: »Ali se bojite robotov zato ker vam utegnijo vzetli delo, gospod Clousarr?«

Baley se ni mogel obrniti, da bi videl Clousarja v obraz, toda prepričan je bil, da bi videl trdo in hladno preziranje in da sedi Clousarr kolikor mogoče vstran od robota.

Clousarr je počasi rekel: »Moje delo in delo mojih otrok. In vseh otrok.«

—Ali niste pomisili na možnost prilaganja?— je rekel robot.

—Ce bi vaši otroci, na primer, obiskovali šole za emigrante ...«

Clousarr ga je divje prekinil: »Tudi ti? Policej je govoril o emigraciji. Dobro robotsko izobrazbo ima. Nemara pa je tudi on robot.«

Baley se je zadrl: »Molči, si razumel?«

R. Daneel je monotono nadaljeval: »Sola za vzgojo emigrantov bi jim zagotovila klasifikacijo in kariero. Ce vas skrbti bočnost otrok, bi morali misiliti na to.«

»Nikoli ne bom sprejel nobenega nasvetja od robota, ne od Vsemirca in tudi ne od katerikoli trenirane vladine hijene.« S tem je bil pogovor končan. Zajel jih je tišina motorne ceste in slišalo se je samo medlo brnenje motorja in švažganje koles po betonu.

Ko so prispevali v Odsek, je Baley podpisal prijavo za Cleusarrja in ga pustil v varnih rokah. Potem sta z R. Daneelom odšla z motospiralno v glavni štab.

R. Daneel se sploh ni začudil, ker nista odšla z navadnim dvigalom. Baley tega tudi ni pričekoval. Počasi se je navajal na čudno mešanje robotov sposobnosti in podrejenosti in vse bolj ga je pri svojih načrtih puščal ob strani. Dvigalo je bilo običajna zveza med začasnim zaporem in glavnim štabom. Dolge spiralne stopnice pa so bile uporabne le za kratke vzpone. Po teh stopnicah se večkrat hodili ljudje iz policijske administracije, vendar le za manjše razdalje. Baley in R. Daneel pa sta se zdaj počasni v zvratno vzpenjala po njih.

Baley je zelel tako pridobiti na času. Potreboval je le nekaj minut. Zelel se je vsaj malo spočiti, preden bi vstopil v glavni štab, kjer bo padel v vrlino novega problema. Zelel je pridobiti nekaj minut za premislek, da bi se potem laže orientiral. Čeprav je bila motospiralna počasna, se mu je zdelo, da gre še prehitro.

R. Daneel je rekel: »Zdi se mi, da za zdaj ne bomo zasliševali Cleusarra.«

—Ne bo nam pobegnil,« je nervozno odvrnil Baley. »Raziskati moram to stvar z R. Sammyjem.« Potem pa zamrmral bolj zase kot za R. Daneela: »To mora imeti neko zvezo... Da, in mora biti nekaj...«

R. Daneel je rekel: »Skoda. Clousarjeva cerebroanaliza ...«

—Kaj je z njo?—

—Na čuden način se je spremenila. Kaj se je zgodilo med vama v sobi za tehtanje, ko sem bil odsoten?—

Baley je zamišljeno rekjal: »Nekaj sem mu pridigal. Imel sem zanj predavanje po Fastolfu.«

—Ne razumem te, Elijah.«

Baley je vzdušnil in nadaljeval. »Poskušal sem mu pojasniti, da bi Zemlja lahko uporabljala robota, prebivalce pa poslala na druge planete. Poskušal sem iz njegove glave izčistiti nekaj medievalističnih smeti. Se sam ne vem zakaj. Nikoli si sebe nisem predstavljaj kot misionarja. Toda vseeno, minilo je.«

—Razumem. Zdaj mi je jasno. Morda bi lahko vse to kaže povalza. Povej mi, Elijah, kaj si mu govoril o robotih?—